

OLGA CZERNIAWSKA WE WSPOMNIENIACH

Renata Konieczna-Woźniak

ORCID 0000-0001-9848-2738

ROLA AUTORYTETÓW W ROZWOJU NAUKOWYM. PAMIĘĆ O PANI PROFESOR DR HAB. OLDZE CZERNIAWSKIEJ

Słowa kluczowe: autorytet, uczenie się poprzez doświadczenie, refleksja w uczeniu się.

Streszczenie: Tekst stanowi krótkie, bardzo osobiste wspomnienie postaci Profesor dr hab. Olgi Czerniawskiej. Jego celem jest podkreślenie roli autorytetu naukowego, jakim była i pozostanie Profesor oraz Jej wpływu na dokonane przez autorkę tekstu, wybory związane z zainteresowaniami naukowymi i dydaktycznymi. Przywołane epizody ilustrują potencjał uczenia się z doświadczenia i refleksji nad nim.

W życiu każdego z nas są Osoby, które wpisują się w naszą biografię. Nawet kiedy odchodzą, bo kończy się czas ich życia, pozostają w naszej pamięci na zawsze. Są nimi nasi najbliżsi, ale należą też do nich Osoby, które miały na nas wpływ, inspirowały nas do czegoś, były dla nas autorytetami, powiedziały bądź zrobiły coś, co nas kształtowało. Do takich osób, które dla mnie były i pozostaną ważne i nietuzinkowe, należała Pani Profesor dr hab. Olga Czerniawska.

Poznałam Panią Profesor, uczestnicząc w konferencjach organizowanych przez zespół andragogów i gerontologów z Uniwersytetu Łódzkiego. Były to jedne z pierwszych moich konferencji, w których brałam udział, rozpoczynając swoją aktywność zawodową na macierzystym Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pani Profesor Olga Czerniawska, pełniąc do roku 2000 funkcję kierownika Katedry Teorii Wychowania oraz Zakładu Oświaty Dorosłych na Wydziale Nauk o Wychowaniu, wraz z zespołem organizowała cykliczne konferencje, których problematyka utwierdziła mnie w decyzji dotyczącej wyboru obszaru zainteresowań badawczych i dydaktycznych. Problematyka gerontologiczna, którą zaczęłam się interesować, nie była tak często podejmowana jak obecnie, stąd

konferencje odbywające się w Łodzi stały się dla mnie miejscem uczenia się od osób, które tematyką starzenia się i starości zajmowały się dużo wcześniej ode mnie. Zespół Pani Profesor kontynuował tradycję szkoły łódzkiej, znanej zwłaszcza za sprawą Aleksandra Kamińskiego i Heleny Radlińskiej.

Kolejnym zdarzeniem, z którym w sposób szczególnie wiąże wspomnienie, było powołanie Pani Profesor na jednego z recenzentów mojej dysertacji doktorskiej. Pamiętam doskonale sytuację, gdy mój promotor i kierownik ówczesnego Zakładu Oświaty Dorosłych, prof. dr hab. Józef Skrzypczak, poinformował mnie o tej decyzji. Z jednej strony czułam się zaszczycona, wręcz wyróżniona, że taki autorytet naukowy, zajmujący się od wielu lat podjętą w mojej pracy problematyką uniwersytetów trzeciego wieku, będzie moją recenzentką, z drugiej jednak strony, odczuwałam niepokój, czy moja praca jest wystarczająco dopracowana i spełni kryteria stawiane doktoratom. Odbiór recenzji z sekretariatu swojego wydziału zapamiętałam w szczegółach, po wyjściu na korytarz zajrzałam do recenzji i ucieszyłam się z pozytywnego jej wniosku końcowego, ale po powrocie do domu, wielokrotnie analizowałam każde zdanie sformułowane przez Panią Profesor.

Przyjazd Pani Profesor na obronę mojej pracy był dla mnie też wielkim przeżyciem, doceniałam trud podróży i zaangażowanie również męża Pani Profesor, ponieważ razem przyjechali do Poznania. Wspólny obiad po zakończeniu obrony pozwolił mi trochę lepiej poznać Panią Profesor, która wspominała swoje zagraniczne podróże rozwijające Jej wiedzę, przekazywaną nam wszystkim podczas konferencji i w publikacjach. Swobodniejsza rozmowa ukazała mi Panią Profesor jako nie tylko znaczący autorytet naukowy, ale ciepłą, miłą osobę ceniącą życie rodzinne i towarzyskie.

Wszystkie okazje do spotkań z Panią Profesor przez wiele kolejnych lat wywoływały we mnie radość, ale zawsze też mimowolnie dystans, z szacunku do wiedzy i doświadczenia tak znanej w środowisku andragogów i gerontologów Osoby. Pani Profesor zawsze się ze mną witała i nigdy nie zbrakło Jej czasu na wspólną rozmowę.

Informacja o śmierci Pani Profesor bardzo mnie zasmuciła, zaczęłam w myślach wspominać nasze spotkania w Łodzi, a w mniej odległej przeszłości, podczas konferencji w Zakopanem. Zakopiańskie spotkania integrowały środowisko andragogiczne i gerontologiczne, ale przed wszystkim stanowiły forum wymiany wiedzy, refleksji i dalszych planów rozwoju naukowego prelegentów i samej nauki. Pani Profesor zawsze słuchała wystąpień z wielkim skupieniem i potrafiła się do nich niezwykle trafnie odnieść, wybierając ich najbardziej znaczący fragment. Niezwykle ważne dla mnie pozostaną słowa Pani Profesor, w których potrafiła pochwalić wystąpienie, uzasadniając swoją opinię. Osoby, które bliżej znały Panią Profesor, uważały, że docenienie, pochwała z ust Pani Profesor, nie były tylko miłymi słowami, ale prawdziwym uznaniem dla prelegenta.

Oprócz mądrości Pani Profesor i interesujących Jej wystąpień zawsze będę wspominać szczególne poczucie humoru, dość powściągliwe, wyrażane

w niewielu słowach, ale trafne i dopasowane do konkretnych sytuacjach. Pani Profesor miała też niebywałe spojrzenie, które emanowało spokojem, umiejętnością koncentracji, ale też tajemniczymi myślami.

Na koniec pozwolę sobie dodać, że oprócz kontaktów podczas spotkań naukowych miałam z Panią Profesor też mniej formalną relację. Opierała się ona na systematycznej, nieprzerwanej przez kilkanaście lat, sympatycznej wymianie kartek z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia. Poza składanymi sobie wzajemnie życzeniami zawsze od Pani Profesor było też małe post scriptum, bardziej prywatne, pełne ciepła i zainteresowania moją osobą.

W 2020 roku, tej jakże ważnej kartki od Pani Profesor bardzo mi zabrakło... pozostanie jednak we mnie pamięć o Pani Profesor, niezwykle mądrej osobie z olbrzymią wiedzą, zawsze zadbanej kobiecie, silnej i niepoddającej się wielu trudnościom życia, ze spokojnym, wnikliwym spojrzeniem, Osobie, którą spotykałam nie tak często, ale była i pozostanie dla mnie ważna. Uczenie się od Pani Profesor andragogiki i gerontologii dało mi bardzo wiele, ale uczenie się życia, dzięki nauce refleksji nad życiem jeszcze więcej.

**The role of authority figures in scientific development.
In Memory of Professor Olga Czerniawska, PhD**

Keywords: authority, experiential learning, reflection in learning.

Abstract: The text is a short, very personal reminiscence of Professor Olga Czerniawska. Its aim is to emphasise the role of scientific authority, which the Professor was and will remain, and her influence on the choices made by the author of this text, related to her scientific and didactic interests. The recalled episodes illustrate the potential of learning from experience and reflection on it.

Dane do korespondencji:

Dr Renata Konieczna-Woźniak

Zakład Kształcenia Ustawicznego i Doradztwa Zawodowego

Wydział Studiów Edukacyjnych

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ul. Szamarzewskiego 89, bud D.

60-568 Poznań

renatakw@amu.edu.pl